

Jaarstukken 2020

13-07-2021

Het is nog niet bekend hoeveel budget gemeenten structureel vanaf 2021 krijgen voor de uitvoering van deze wet. Naar verwachting kan hier ten tijde van de begroting duidelijkheid over gegeven worden.

Sociaal Medische Indicatie (SMI)

SMI is een voorziening waarbij kinderopvang wordt bekostigd indien er sprake is van een sociale en/of medische indicatie als er geen recht is op reguliere kinderopvangtoeslag. Dit is het geval als er sprake is van ernstige psychische, sociale of lichamelijke problemen binnen een gezin, waardoor ouders onvoldoende voor hun kinderen kunnen zorgen en de ontwikkelingskansen van het kind onder druk kunnen komen te staan. In 2020 is voor 35 kinderen gebruik gemaakt van de SMI-regeling, de totale kosten bedragen circa € 230.000.

Wmo - abonnementstarief

Ongeacht het aantal voorzieningen, gebruik, inkomen en vermogen betaalt de cliënt € 19 per maand eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen. Dit leidt tot een aanzuigende werking op de vraag naar Wmo-voorzieningen en tot hogere uitgaven op het gebied van de Wmo.

Door het vaste abonnementstarief is de financiële prikkel voor burgers om zelf voorzieningen te regelen weggevallen. Voor met name de midden- en hogere inkomensgroepen is het aanmerkelijk goedkoper geworden om gebruik te maken van Wmo-voorzieningen. Gemeenten worden door het Rijk niet gecompenseerd voor de aanzuigende werking van het abonnementstarief.

Naast de aanzuigende werking van het abonnementstarief is ook een groei in aanvragen voor de Wmo merkbaar door nieuwe inwoners van Holland Park en de Sniep.

Gezond in de stad (impuls kansrijke start 2020/2021)

Het programma Gezond in de Stad (GIDS) heeft in 2020 als concreet resultaat gehad de oplevering van de buurtkamer in de Rode Kruislaan en de activiteiten die de communitybuilder heeft ondernomen. Onderdeel van de GIDS financiering, zijn de impuls gelden die via de decentralisatie-uitkering zijn aangevraagd voor de eerste 1.000 dagen van kinderen. In het beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023 is Kansrijke Start als beleidsdoel vastgelegd.

Ontwikkelingen specialistische jeugdhulp

De gemeente Diemen heeft, net als veel andere gemeenten in Nederland, sinds 2018 te maken gekregen met tekorten op de jeugdhulp. In de begroting 2020 is € 5,5 miljoen opgenomen voor specialistische jeugdhulp. Naar aanleiding van verwachte overschrijdingen over het jaar 2020 is het budget bij de 4^e kwartaalbrief incidenteel met € 700.000 opgehoogd. Het jaar 2020 is vervolgens met € 366.000 overschrijding afgesloten. Oorzaken van de overschrijding liggen bij: de stijgende kosten van de jeugdhulp, een toename van het aantal cliënten, een toename van de complexiteit van de problematiek bij jeugdigen en een toename van het aantal jeugdigen dat voorheen binnen de Wet langdurige zorg (Wlz), Wmo of Kinderopvang werd geholpen

Landelijke ontwikkelingen

Al sinds de start van de Jeugdwet worstelen gemeenten met de uitgaven ten opzichte van de middelen die het Rijk beschikbaar stelt. Het kabinet is gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021 tegemoetgekomen met extra budget om te compenseren voor de extra groei in de jeugdzorg (totaal € 1 miljard). Dit betekent voor de gemeente Diemen voor 2020 en 2021 een extra uitkering van € 420.438 per jaar. Deze periode wordt verlengd door eenmalig aanvullend € 300 miljoen beschikbaar te stellen voor het jaar 2022, zo is besloten

in de Septembercirculaire 2020. Dit betekent voor Diemen een extra uitkering in 2022 van € 420.438. In de meerjarenbegroting van de gemeente Diemen wordt structureel rekening gehouden met de extra middelen vanuit het Rijk.

Daarnaast is door onderzoeksbureau AEF onderzoek gedaan naar of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben bij een doelmatige en doeltreffende uitvoering van de Jeugdwet. De belangrijkste conclusie uit dit rapport is dat gemeenten tussen de 1,6 en 1,8 miljard euro meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen van het Rijk ontvangen. Uit het onderzoek blijkt dat de problematiek weerbarstig is en niet te vangen in één helder probleem. Meerdere factoren liggen ten grondslag aan de structurele meerkosten die gemeenten maken. De verschillende oorzaken genoemd in het AEF rapport zijn herkenbaar voor de gemeente Diemen. De resultaten van het onderzoek dienen als inbreng voor de komende kabinetsformatie.

Beheersmaatregelen

Er is en wordt veel in gang gezet met als doel kosten voor de jeugdhulp te beheersen, zoals werken met normbudgetten, voorbereiding aanbesteding specialistische hulp per 2022, uitbreiding contractmanagement, bevorderen van meer specialistische hulp dichtbij om dure trajecten te voorkomen, onderzoeken naar (kosten)effectiviteit van preventieve en algemene voorzieningen en bestandsanalyses. De financiële beheersbaarheid op het terrein van jeugdhulp wordt als onderdeel gezien van een groter programma over financiële beheersbaarheid van het sociaal domein breed waar momenteel binnen de gemeente Diemen aan gewerkt wordt.

We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, maar hebben niet alles in de hand. De brede wettelijke taken, de open einde regeling en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren. De uitgaven blijven daarom een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

Jong Diemen op de radar

In 2020 is gestart met het pilotproject Jong Diemen op de radar. Stichting Welzijn Diemen heeft hiertoe een incidentele subsidieaanvraag ingediend en dit is bekostigd vanuit het budget Jongerenparticipatie (beschikbaar gesteld vanuit het coalitieakkoord).

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met een groep jongeren uit Diemen, het is dus voor en door jongeren. Er zijn in Diemen weinig activiteiten voor jongeren en tijdens de coronacrisis is de groep jongeren waar aandacht voor nodig is groter geworden, omdat voor een groot deel van de jongeren de dagbesteding weggevallen. Om te voorkomen dat jongeren afglijden, bijvoorbeeld de criminaliteit in, is het nodig om actie te ondernemen. Met dit project wil Welzijn Diemen in samenwerking met een aantal jongeren, deze groep jongeren bereiken en ondersteunen. De projectleider van dit project is een jongere uit Diemen zelf en ook andere jongeren werken als positieve rolmodellen aan dit project mee.

Het project is in december 2020 positief geëvalueerd. Momenteel wordt een incidentele subsidieaanvraag voor 2021 voorbereid om het project in 2021 voort te zetten. Bij succes komen we uiterlijk bij de Kadernota 2022 met een voorstel om hiervoor structureel budget beschikbaar te stellen.

Transformatiebudget

In het kader van transformatie sociaal domein heeft de gemeenteraad € 80.000 in 2019 beschikbaar gesteld. Dit is onder andere gebruikt voor de ontwikkeling van de beleidsnota sociaal domein. Het restantbudget is bij de jaarrekening 2019 doorgeschoven naar 2020.